Број 107 БЕОГРАД НЕДЕЉА 19 АПРИЛА 1915 Година V

Адреса за телеграме: „СТРАЖА“ — БЕОГРАД.
Стан Редакције и Админ.: Космајска ул. бр. 22.
Огласи се дају у Админ. Цена утврђена.

СТРАЖА

ЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.
Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власништву листа.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092 Излази сваки дан у 6 ч. пре подне. ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

ПАД ГАЛИПОЉА

— СПЕЦИЈАЛНИ ИЗВЕШТАЈ —

СОЛУН, 18. апр. — После крвавих борби, савезничке трупе су успеле да заузму Галипоље, најважнију операционо тачку на Галипољском Острву.

Пад Галипоља изазвао је панику у турским војним круговима. Очекују се вести о акцији флоте у Д рданелима. Сантјаго.

Аустрија и Италија

Прекид дипломатских односа

СОЛУН, 18. априла.

У овдашњим политичким круговима уверавају, да је аустријски посланик у Риму, после неуспеха да са талијанском владом поведе преговоре о исправци границе, и о уступању Трста, окупације Валоне и неутрализовања напуљског пристаништа, изненада отпутовао из Рима за Беч. Одмах за њим експедована је и архива посланства. У римским дипоматским круговима влада уверење, да се посланик, неће више ни враћати на своју дужност, већ да ће, у случају мирног решења, бити замењен којом другом личношћу из аустријске дипломатије.

По једној другој вести, посланик је напустио Рим по захтеву кнеза Било-а, који га је оптужио, да му омета да повољно води преговоре са италијанском владом.

ЖЕЛЕЗНИЧАРИ

— Господину Министру Грађевина —

На нашим железницама постоји једна категорија службеника, која цео железнички саобраћај креће и већ 9 месеци данонћно лебди на његовом правилном и редовном одржавању. Та група железничара јесу сви службеници Краљ. Срп. Држ. Железнице изузимајући контролора виших чиновника.

За ових девет месеца рата ови људи не знају шта је то умор не знају за своју кућу не знају за одмор који је потребан сваком човеку за одржање живота. Девет месеца, ови људи не спавају у својим постељама, не спавају у опште сем што по кад кад ограбе прилику да на каквој извешталој клупи или дасци одремуцају два три сата, колико да не падну од умора.

Погледајте у очи скретничара, ламписту, маневристу, возовођу, машиниста, кондуктера, ложача, саобраћајног чиновника, како изгледају испијени бледи као какве сенке, па је довољно да човек, — који хоће да има хуманих обзира, да стави руку на срце па да отворено призна колика заслуга припада овим људима што одржавају железнички саобраћај у својим рукама.

И док су поменути службеници, за ту своју тешку и савесну дужност са пуно одговорности, врло бедно награђени, дотле контролори, виши чиновници, чија се дужност поглавито састоји у томе: да контролишу рад ових вредних чела и да их кажњавају или реферишу за казну.

Ови контролори за тај посао примају још и 90 динара додатка, поред оних високих плата које они имају. Ми немамо ништа противу тога али питамо се, а то је питање и логичка последица: кад су надлежни увидели потребу да се контролорима додели додатак у 90 динара, јер им је то потребно за одржање живота, како тек живи поменуто особље које има само 60, 90, 120 и 150 динара месечне плате без икаквих додатака?

Како тек живе рецимо саобраћајни чиновници у Обреновцу, Топчидеру или ком другом месту на војишној територији, којима је војна власт одузела стан за војну потребу, а њих најурила из стана; и сад њихове породице живе рецимо негде у Крушевцу, а они у свом месту на станици, спавајући на неком извешталом отоману или бараци?

Како ови живе са својом чистом платом, од које се још одбијају разни одбици, и која по одбитку износи највише 120 динара! Како живе они с том платом и много мањом, шта они могу да поједу да би нахранили своју измучену душу, а шта ће тек послати својој породици тамо негде у Крушевцу или ма где било? И колики је тај трошак кад се таква злехуда плата раздели на две стране?

Да г. министри питамо се у чуду зашто се овим службеницима не додели новчана храна, кад је они заслужују у пуном смислу те речи. Ту не треба ништа сумњати ствар је чиста и јасна као дан.

На хиљаде ових службеника са њиховом децом и породицом благосиљаће Вас г. министре ако им доделите новчану храну, бар у оном смислу у коме се она доделила поштанским службеницима. Зар ови људи нису исто тако заслужни као и поштански службеници? Г. министре, апелујући на увиђавност и тактичност која је код Вас урођена, ми се надамо да ћете се одазвати молби железничара.

Кроз шибу

Један читалац из Ниша пише нам ово:

„Ниш је сада престоница, у њему се слегло све што ваља и што не ваља: У њему је влада, скупштина, Савет, Контрола, полиција, у њему су и беграђани, у њему су најзад и оне што их називате „лаком робом . У Нишу, пак, оне су „тежа роба“, јер се одазивају само на звук злата: Али и то није све. У Нишу је дошла и маса „потајних“. А знате у чему се састоји њихов посао? Не знате? Да не би дуго лупали главу ја ћу вам испричати један догађај, који најбоље карактерише њихову дужност.

Дошао је и закон о сузбијању заразе, и као што ваљда знате, на предлог државног одбора министар је донео решење, да се кафане држе затворене, по неколико сати дневно, а неке су опет сасвим затворене. На веће кафане, којима је дозвољен рад, али ограничен, има да се поведе најстрожија пажња на чистоћу. Детективима је поверено да о овоме воде најстрожија рачуна. И — десио се овај случај. Детектив, који је имао да води надзор над извесним бројем кафана, казнио је котелијера код „Цара“. После два дана детектив који се ранио код „Цара“ казнио је хотелијера код кога се ранио први детектив.

Бугарске лажи

— Одговор на лажи „Народних Права“ —

НИШ, 18. апр.

Стално старање бугарске штампе да представи прилике у јужној Србији као врло тешке, одвело ју је дотле да је почела саопштавати како су поубијане чак и оне личности, које су биле жртве епидемичне болести. Тако је лист „Народна Права“ орган софијске владе у броју 62. од 18. прошлог месеца донео читаву листу зверских мучења наших суграђана у радовишком срезу. Међутим на супрот изношењу „Народних Права“ после исцрпног проверавања утврђено је:

Ђорђе Сулаковић није убијен у Ињеву 27. прошлог месеца јер он у том селу и не постоји, нити се за њега зна. Трајко Ивановић и његов син Иле Пецановић из Ињева нису мучени и убијени у Ињеву, него постоји Иле Пецановић, који је стар 55 година, али он није син Трајка Ивановића и жив је и здрав у селу. Танка Ивановић из Ињева није силована нити тучена, али је пре неки дан умрла од пегавог тифуса. Василије Каранфаловић из Ињева није тучен и здрав је и жив код куће. Иван Пањевић из Ињева и не постоји, нити се зна да је кад год постојао. Иван Алексовски непостоји у Ињеву. Миле Ивановић, свештеник из Дедине, није заклан већ је са оцем Јованом и братом Николом одбегао незнано куд, сигурно у Бугарску. Јован а не Иван Илић, кмет села Дедине и отац одбеглог свештеника Милана, није испребијан бајонетима него је, као што је напред речено, са оцем Јованом и братом Мијаилом негде побегао, сигурно у Бугарску. Крста Иловић и Иван Христовић из Дедине нису убијени него су сви здрави и живи код својих кућа. Ђорђе Домазетовић, није тучен нити убијен, него је умро пре неколико дана од пегавог тифуса. Станча Трајковић-Хајновеки и Христоман Стевановић из Дедине нису тучени нити убијени, него се налазе живи и здрави у притвору код своје среске власти, за подговарање војних обвезника на дезертирање. Одвратна је неистина да су деца млађа од 15 година тучена батинама, нити је истина да су им војници говорили: „Ви ћете бити верни Краљу Петру, а стари ће бити сви поклани“. Апсолутна је неистина и то, да су девојке вређане и мучене и да им је говорено да ће их водити у Штип, него је становништву говорено, да сваки српски поданик треба да буде веран Краљу Петру и да слуша законе, који владају у овој земљи.

Једна нова афера

Олет Влада Илић и Комп.

Од г. Саве Деспотовића кројача добили смо следеће писмо:

Прошле године уступио је Министар Војни израду зимског одела за сву војску г. Влади Илићу а под условом да буде 70% наша а 30% мађарска.

За пријем ове вуне одређена је била комисија од стране министра војног и она је вршила свој посао. Али, у времену ручка, кад комисија није на послу, Влада Илић је удесио те радници донесу другу вуну вештачку а ону што је комисија примила дигне. То сам се уверио што сам видео шињеле који и нису од вуне, постава им је од најгорег американа, чакшире од најгорег сукна све то изгледа добро уштукано и гумирано тако, да под руку личи као да је доброо.

Сад, кад је опрала киша, види се да то и није одело него крпа најгора која је и сувише скупо плаћена; цело комплет одело шињел, олуза, чакшире и шајкача не вреди више од 33 динара.

О овоме сам извести[illegible] мах начелника дунав[illegible] визије г. Саву Бу[illegible] већ ове године [illegible] економског оделења дао му је у израду још сто четрдесет хиљада пара комплет одела! Постава и чоја овог одела је гора него копрена, само је уштиркано да се моментално допадне под руку, али кад падне киша и опере овај штарк, тек се онда види какав је то материјал.

Г. министар војни кога се ово највише тиче, требао би да сравни чоју овог одела, које је пре двадесет година рађено за војску, са овом назови чојом.

А да би се надлежни фактори уверени о штетности овог одела и материјала нека се обрате дивизијару за извештај те ће одмах увидети колико су тешки ови наводи, и због несавесности ових лифераната колико се војника поразобољевало.

ФЕЉТОН

Ник. Мил. — Кувељ:

„Влауцан“

Тек је први сумрак наступао. Заоставши од осталих другова он је хитао да их стигне, док се још иоле видело. Жуљила га је ципела, те је морао сести да је подложи крпом. Наравно, да је био опанак, нарочито овај „дубљански“, не би он ни марио, јер је то за њега „благословено“, како се ов и његови земљаци обично изражаваху.

Био је веома живахан, никада сметењак, и увек речит и убедљив.

„Влауцаном“ је сам себе прозвао из тог разлога, што вели „да су и они људи, и то још какви!“

По коштуњавом и, више грубом, лицу увек се стварао неки изразит, и пун шале и досетљивости, мик, који га је нарочито карактерисао код другова и старешина својих.

Прешли смо Дунав и Срем. Он је непрестано гунђао, како не може „са овим господским“ ципелама ни до Инђије, а камо ли тек до Пеште, јер ће му се, вели, скратити ноге ко у пацова, па не може утећи, ако дође „до густога“.

Стварно, он је то тек на рачун вица и шале говорио, пошто је иначе био шаљивчина на гласу. Храбрији, поузданији и одлучнији борац није се могао наћи у целој чети. Изврсно је ударао у тамбуру. Веселећи друштво за све време „доконог седења“, он је стекао нарочите симпатије, и био је омиљен.

Те вечери као да је био забринут. Ипак зато није му ништа сметало, да исмејава „господску ципелу“ у корист „дубљанског“ опанка. Код кога је год видео добре опанке замолио га је да се промене, на шта су га сви редом без речи одбијали.

Он је зато ограбио прилику и, склонивши се у сремски шумарак, скиде ону и трпаше у њу неке старе крпетине.

Био је се прилично задржао тако, да кад је био готов чисто је се тргао при помисли да је у непознатој земљи, — и ко зна хоће ли другове наћи!

Причвршћивао је ранац, кад га неки шум трже. Милион мисли сену му кроз главу.

Па ипак, како је необично присебан и храбар.

Али тек што је хтео да се окрене, кад га две руке шчепаше снажно за врат.

— Руиг!

Влауцан се веома изненадио, угледавши више себе једног горостасног Швабова, који га је ждрао ватреним погледом.

— Ше врај? (шта хоћеш?) промуца напослетку влашки и одсечно.

— Унехеерт! (нечувено!) рече срдито Шваба својима, који су са свих страна као гаврани слетали на надну жртву.

Влауцан је познавао немачки језик колико толико, ал'се ипак није хтео издавати, да га не би испитивали о кретању српске војске. Још као деран он је служио код једног Немца — трговца.

Брзо су му одузели оружје и везана га потерали логору.

Слушао је он њихова брбљива ћеретања на немачком па и на мађарском језику, ал' се правио нем и спокојан, употребивши сву силу и своју „личну уметност“ само да спасе то живот, који му је бивао све затегнутија и несигурнија.

Ишао је тромо и премишљао о својој несмотрености. Кад-кад би пљуцнуо нервозно, по навици. као да је се ругао лукавим Швабовима, који су га опколили и радовали му се.

Највећма му се стезало срце при помисли, да ће кад-тад бити приморан да прокаже непријатељу траг својих другова. Душа му је суморном сетом дрхтала, очи су му постајале мрачније а погледи тешки и очајни. Онај исти Влауцан, кога је познавао цео пук као шаљивчину и весељака, сада је био тром и снужден, као пред гилотином.

Са запада се гасила и последња румен премиљуог дана. У дубини ноћи ступала је прва свечана тишина под сремским, напаћеним и крвавим небом.

Заробљеника изведоше лајтнанту на саслушање.

Био је страшан. Ноге су му клецале, али не од плашње по живот, но од издајства, од оног проклетог и крвавог издајства, кога се и демон грози.

— Велхер ист дизер керл! (Које овај несретник?) питаше лајтнант.

— Рац; одговорише подругљиво солдати.

— Хераус геен! (Напоље!) рече поручнак солдатима.

Сви изађоше, оставивши их саме.

Лајтнант га отпоче испитивати на српском језику олако и са важњом.

Влауцан је био узбуђен.

„Незнам!“ одговарао је на свако постављено питање.

Аустријанац се напослетку толико већ био узлојебао, да је наредио да га шибају.

Изведоше сиротана напоље и узевши два артиљеријска бича, тукоше га дивљачки и немилосрдно. Он он се само немоћно превијао без јаука и уздисаја.

Опет су га изводили на саслушање. Опет је он упорно ћутао или одговарао да незна ништа. Тукли су га још жешће и по други пут. Ни сузе ни јаука није Влауцан пустио.

Затворили су га затим у једну празну кућицу, и поставили дуплу стражу около ње.

Њему је дошло да плаче. Дошло му је да проклиње час и тренутак, када је први пут угледао небо, када је се први пут у колевци насмејао са наивношћу и красотом живота.

Поћ се туђала бескрајно далеко, у недоглед. Тамни облаци са тешким уздасајима дурили су са краја на крај неба, и с времена на време росили чело сремске равнице.

По неки урлик вихора па се и он изгуби у густој бескрајности далеко, далеко.

Заталасају се врхови шумских храстова, и једносложно се клањају Богу, бури и ноћи.

— — — — — — — —

...Једна је се сен мицала плашљиво. Дубоко у ноћи нечујни кораци крали су се све ближе и ближе.

Крикнуо је пушац. Задрхтала ноћ. Сен је се занела и срушила са јауком на земљу.

Олуј је затр[illegible] облаци као колосалне стене јурише напред кроз пучину,

Најбоље би било — а то је моје скромно мишљење — да хемичари анализирају овај материјал, али не они државни хемичари, који су једновремено и хемичари министарства војног и Владе Илића, већ незаинтересована лица, па ће се одмах увидети: да је то вештачка вуна.

Држава је овим двема поруџбинама опљачкана са пет милиона динара.

На предлог г. министра војног, Народна Скупштина решила је да се израда летњег одела уступи мајсторима у целој земљи. А начелник економног одељења, игноришући Народну Скупштину и г. министра он је израду овог одела уступио Влади Илићу и новце дао у напред, а одело биће готово кад снег падне.

* * *

Из писма овог српског мајстора, који узгред буди речено цркава од глади, види се да се ових 140 хиљада пари новог летњег одела имају бацити, јер како их ороси једна киша она нису више за употребу.

Овим написом скрећемо пажњу г. министру и народним посланицима молећи их да се заинтересују за ову ствар.

Руси и Талијани

— Солидарност италијанских и руских ђака —

Рим, 17. априла

Студенти миланске политехнике са музиком на челу и са узвицима: Доле немачки културтрегери, доле немачка култура! — избацили су са универзитета професора Макса Абрахама, немачког поданика.

После ове демонстрације талијански студенти су одржали збор на коме су изразили своју солидарност са руским студентима, који су нападнути од универзитет јер их је Макс Абрахам увредио својим говором, у коме је рекао, да су Руси варвари! —

Снага Италије

— 1,300.000 људи —

У тренутку када се очекује да у ову крваву војну уђе и Италија, од великог је интереса проговорити коју реч и о талијанској војсци. Данас је талијанска војска снабдевена свима потребама и заузима угледно место међу војскама европских држава. Италија данас располаже са 12 корпуса, (сваки корпус броја по 38 хиљада душа) 3 коњичке дивизије и извесних делова независних трупа. То чини свега око 600.000 војника. Ако се овом броју дода I позив са 12 дивизија, што чини 250.000, и II позив, са 450.000 Италија ће у овом рату располагати са војном снагом од 1.300.000 војника.

За Венизелоса

— Изјављено поверење. —

СОЛУН, 18 апр.

Преко 4500 грађана града Солуна потписали су петицију, којом се Венизелосу изјављује благодарност на патриотском држању. Спрема се још једна петиција, коју ће потписати 10.000 грађана, а којом ће се такође изјавити благодарност Венизелосу, и жеља да се што пре види опет на старом месту.

Опсадно стање

— Аустриске војне власти објавиле су опсадно стање —

РИМ, 18 априла.

Аустриске војне власти објавиле су опсадно стање у свима варошима у пограничним. Исто тако је објављено опсадно стање и у варошима у приморју у којима се налазе Талијани. Велики број најугледнијих Талијана узети су као таоци.

Већи број Талијана који су се налазили у Аустрији задржани су били у путу за отаџбину, и тек на протест талијанског посланика у Бечу допуштено им је да напусте аустроугарску територију.

Румунија

— Дијаманди у Букурешту —

— Спец. извештај —

Букурешт, 18 априла.

У овдашњим владајућим круговима се говори о доласку Дијамандиса, румунског посланика у Петрограду. Долазак Дијамандиса доводи се у вези са обртом у румунској спољној политици. Дијаманди има да увери Братијана, да је за Румунију и њене аспирације сада најзгоднији моменат да уласком у акцију варуши своје неутрално држање.

Подкаредникова освета

Двогубо убиство у Раковици

Ноћу између 15. и 16. о. м. у својој кући, поч. Благоја Јанковића нађени су мртви жена поч. Благоја, Олга и њен пасторак Иван, дечко својих 12 година. Олга је нађена поред кревета, а судећи по ударцима који се виде на њезином телу, убица је ударио тесаком у груди поред самог срца, сјуривши јој цео нож у груди изашао је на леђа, а други ударац који се види на врату, произведен је ударом секире.

На бутинама такође виде се модрице, што изгледа да је Олга прво бијена неким тупим предметом, па после секиром и ножем дотучена.

Иван пасторак Олгин лежао је на под полеђушке наслоњен главом на руку, као да је хтео да сакрије руком очи да не гледа грозно мрцварење, ужасну смрт своје мајехе.

Кад је зликовац искасапио Олгу, он је онда пришао несретном дечку и с десне стране сјурио му је у врат бајонет од чега је несретни дечко одмах и издахнуо. Сад је зликовац претурио по соби све што год је било у сандуцима. Ствари из сандука избачене су порастуране по соби у [illegible]ем нереду. Зликовац је [illegible]жио по сандуцима, тако [illegible] изгледа, новац. Да ли га је нашао то се још не може утврдити. Поред Олге и Ивана лежала је у предсобљу и малолетна Цвета која је до некле чула јаук Олгин и Иванов, али она се није смела појавити из постеље бојећи се да и она не буде жртва секире и бајонета злочинчева. Од силног страха мала Цвета је затекнута у животу али у несвесном стању. И тек после неколико сати успело се да је поврате.

На поду су нађени: један крвав динар и петпарац, које је зликовац по свој прилици, у бежању испустио!

По исказу сведока, тај убица поднаредник био је љубавник Олгин и онда чувши с поуздане стране, да Олга одржава интимни однос с неким другим лицем, кога чак и трошкари, поднаредник се решио да је убије јер је веровао да она има још готових пара око 1500 д.

Чим је општинска власт сазнала за овај гнусан злочин, извештена је среска власт и одмах су на лице места изашли г. г. Животић, начелник среза врачарског и писар Драг. Црнчевић. Истрагу по овом убиству води писар г. Црнчевић, а да се не би ометао рад у предходној истрази, г. Црнчевић је јуче у јутру понова отишао на место погибије. Кривац на кога се сумња да је извршио овај злочин, у притвору је а резултат истраге показаће у колико су ови наши назори тачни.

П. К. Г.

Нашим читаоцима

Од данас обустављамо лист свима оним ревизорима, који нам до данас још не пошаље обрачун са новцем за продате бројеве. Наше читаоце, у местима где смо обуставили лист молимо да се стрпе за дан два, док не нађемо савеснијег ревизора.

Дневне гости

Помоћ Србији

Јуче је отпутовало за Ниш из Солуна 12 енглеских лекара.

Д-р Рајан

Стање здравља др. Рајана, шефа америчке мисије је врло добро. Иако га је болест јако извурила овај племенити Американац и поред тога обилази рањенике и врши своју стару дужност.

Полицијски указ

Г. Миливоје Соколовић, чиновник општине београдске постављен је за полиц. писара у срезу голубачком.

Познавајући г. Соколовића као доброг и савесног чиновника, ми верујемо да ће г. Соколовић и у овој новој дужности остати доследан своме високом позиву.

Аутомобили за Црвени Крст

Данас је стигло у Нишу 7 аутомобила за Српски Црвени Крст.

Цена крунама

Из Ниша нам јављају да тамошњи многи трговци неће да примају аустриске круне, а и кад приме, рачунају их по 0·90 п. д.

Заклетва нових поданика

Заклетва новопријављених поданика извршиће се у Управи Вароши 20. ов. месеца.

Из београдске општине

Јуче је одржана седница одборска, на којој је г. Ђ. Б. Несторовић референсао по условима општинског зајма, под којима је закључен код Управе Фондова.

Г. Несторовић је изјавио жаљење, што ће се одобрени зајам врло тешко реализовати јер већина чланова Управе Фондова не налази се у Нишу већ у разним крајевима Србије.

Постављен

Последњим указом Престолонаследника Александра постављен је за пол. писара III. кл. среза ђевђелиског, г. Бранко Шнајдар, чин. Управе Вароши Београда.

Опадање Саве и Дунава

Према статистичким податцима Министарства Унутрашњих Дела Сава и Дунав опадају и постепено се враћају у своја корита.

Цакова за семена

Јуче је Управа Вароши испослала за Ниш једну већу партију разних цакова које ће Министарство Народне Привреде употребити за семена.

† Стева Марковић

На свом имању у селу Крушевица код манастира Жиче, преминуо је стари, и ретког карактера трговац Стева Марковић, отац нашег дописника г. „Јегера.“

У последње време повукао се из вароши у село да у спокојству проведе последње дане старости, но тамо га је задесила жалост чувши да му је најмлађи син пао на Гучеву у борби са непријатељом.

Присебни старац само је са уздахом додао:

„Слава Богу, отаџбина је то тражила, црно носити нећу нека би ми сам Бог поживео остала три сина који су још на бранику Отаџбине.“

Слава му!!

Два племените душе

Колико је се лекар среза посавског, г. Миливоје Цермановић заузео за здравље својих грађана, доказ је тај, што је у селу Драшевцу — срез посав. — подигао о своме трошку а уз сарадњу г. Лудвика, инжењера, пећ за дезинфекцију одела и ствари.

Захваљујемо на овоме г. др. Цермановићу и Лудвику.

Оснажено решење

Првостепени суд за варош Београд оснажио је решење кварта теразиског, којим се Мата Богдан, бив. надстојник куће г. Јоце Јовановића трг. ставља у притвор за крађу разних ствари Максу Демају.

Исплата по реонима

Идућа исплата општинске помоћи београдској ратној сиротињи извршиће се сутра 20 ов. месеца по реонима као и раније. Нека нико не долази да на туђе име прима помоћ, јер ће се одбити.

Кривице кварта врачарског

Јуче је врачарски кварт спровео све кривице варошком суду да по њима суд донесе одлуку о оснажењу или поништењу притвора.

Хвала Богу кад се један пут сетише и сужника који већ труну толико времена у апси.

Изложба ратних слика

Од данас је у Солуну отворена једна врло лепа изложба ратних слика из Српско-Аустријског рата. Слике је радио наш познати сликар г. Бецић.

Поред ових изврсних слика вреди напоменути: „На бајонет,“ „Ибарски херој“ и „Под зидинама Београда.“

Позориште „Стерија“

Краљевско-српско повлашћено позориште „Стерија“, које је добило одобрење од надлежних власти да може играти у Београду, почеће свој рад у току идуће недеље.

Дан почетка објавићемо накнадно.

Светски рат

Историја ће имати да бележи само најцрње несреће и зла која је починио овај грознији Нерон у другом издању; Нерон, који није запалио само Рим да би му дошло песничко надахнуће, но овај је у друштву са својим старијим братом Фрањом учинио далеко страшније зло, — запалио је Европу у којој ће добра трећина народа бити спржена; створио је покољ у њој, да би у гроб отерао милионе ваљаних и корисних младих живота пре но што сиђу у гроб ова два ужасна крунисана зликовца.

Психијатрима и свима оним људима који изучавају човечију природу, познато је, да готово сваки абнормалан човек у својој души осећа јаку мржњу према природно и правилно развијеном и здравом човеку; такав је случај и са Виљемом II само у много силнијој мери но што је то случај код обичних абнормалитета, коме је по људској несрећи пало у део да буде владаоц над толиким милионима Тевтонских потомака.

Овај природом кажњен и осакаћени владар, кроз цео свој живот спремао се, да се човечијем роду у Европи — па и ван ове — страховито освети, ако му не испадне — бар за оном здравом руком — да постане Виљем велики, односно други Наполеон.

Овај грандоман, овај несретник од кога је Бог или ђаво узео ушур, од кога је цео народ у Европи пропиштао, — у једном моменту при наступу мегаломанског лудила, залетео се и као бесомучан кидисао је на целу Европу да је разори и да је са свим сможди, у којој је изазвао клање које ће се завршити са огромном штетом у целом свету, коју ће штету платити Аустро-Угарска и Немачка царевина; но главно је то, да ће се тако Виљем љуто осветити већини и то баш онима, који су живели под његовим скиптром, те ће тако ипак задовољити своју страсну жељу ако не да постане други Наполеон, оно ће бар уживати у мору крви здравих људи, од којих ће у истој његовој држави стотинама хиљада бити једноруких као што је и сам па још и далеко грђих богаља но што је цар свих Немаца, којима је из претераног егоизма стално била девиза; „Deutschland über alles“ што простије значи: нема живота на земљи ономе ко није Немац, што их је у главном и убило, што ће Виљему због његовог умног и телесног недостатка ипак донекле ублажити бол, који га је дано-ноћно мучио, јер је ето постигао циљ и доживео да види остварено своје дело, којим је стекао огроман број садруга у телесним недостатцима, те тако после овог свога „ремек дела“ и овај монструм и несрећа спокојно ће моћи да у гроб легне јер је бар једно постигао што је кроз цео свој живот желео, а то је, — да се што свирепије освети златном делу човечанства.

Да би народу у Европи приредио паклену несрећу, Виљем је неуморно наоружавао и спремао своју убојну силу, потомке дивљих Тевтонаца који су се показали достојни својих предака рушећи, палећи, шприцајући и ослепљујући противничку војску; гулећи кожу и секући носеве са немоћних рањеника, у масама убијајући ненаоружано становништво, жене старце и децу по Белгији као и на руској и француској граници.

Виљем II имао је ретког сурадника у личности пок. Франца Фердинанда, који је својом пустом надутошћу и претераном охолошћу у неким случајевима по злим делима достигао свога друга Виљема.

— Наставиће се —

КРАГУЈЕВАЧКА ПИВНИЦА
потребује једног цалнкелера и издаје кућу од 1. маја или одмах. За услове обратити апотеци Данила Илића, Крагујевац.
1—3

Кафана код „Седам шваба“
издаје се одмах. Упитати у истој кући. 1—3

Грчка и Савез

Да ли је могуће обновљање Балканског Савеза

— Специјалан извештај. —

БУКУРЕШТ, 18. апрала.

У овдашњим политичким круговима говори се о покушају петроградског кабинета да се обнови Савез између балканских држава; у савез би имале да уђу Србија, Румунија, Грчка, Црна Гора и Бугарска. Петроградска влада је преко својих дипломатских представника већ чинила нужне кораке код балканских влада односно обновљања Савеза. Према податцима прикупљеним са добро информисаних места, код свију влада балканских држава осећа се воља за обновљање Савеза, само је грчки кабинет одговорио да би претходно требале балканске државе међусобно да уреде своје односе.

Лела Перићева

— РОМАН ИЗ БЕОГРАДСКОГ ЖИВОТА — (15)

Ето то би био у кратким потезима живот лепе Јованке, која је успела да заврти мозгове свима вама, који хоћете да представљате салонске лавове. Пред њеним ногама падате сви, а један њен поглед збуњује вас. Него ја се удалих од саме ствари. Дакле, где оно бесмо стали? А, јес. На завршетку комада једна пријатна француска шала, у којој ће узети учешћа моја маленкост, Јованка и ти.

Шта мислиш један интересантан трио. О комаду потрудићу се ја, а режију ће водити г. Јовица. Знаш, он је познат као страстан посматралац доњих позиција глумачких, па да му учинимо то задовољство. После игранка, једно српско па један окрет.

Дакле учињено, овамо руку. Не заборави, да дођеш на вечеру. Потребно је. Ја ћу вечерас учинити препад на старе и рачунам на твоју помоћ. У осталом ти си ми то обећао. А сад г. Павле Перићу зборгом до виђења. Рара! — и исто онако махнито као што је ушла она је и изишла пољубив претходно свога брата.

Кад је остао сам Павле Перић је размишљао о свему што се је догодило и што је више размишљао у толико је све мање долазио до закључка: да ли је добро урадио што је дао реч својој сестри да ће јој помоћи у томе да увери родитеље да је она још и сувише млада за удају и да је упозна са једном обичном шантезом. У глави му је врило, и да би бар за тренутак био ослобођен од тих мисли он поче да хода по соби и да звиждуће. Међутим, мисли га никако нису напуштале, непрестано му је излазила пред очи сестра.

— За њу би било најбоље да се уда, и то што пре! — рецитовао је Павле Перић после дужег размишљања. Она је и сувише отворена, и сувише искрена и сувише неискусна. За њу је главно да се проводи и да јој је добро. За остала спољни свет њу се слабо, или готово никако тицало. А то је најопасније за младу девојачку душу.

И он се чисто покајао, што је дао реч да ће се заузети код старих, како су они звали родитоље.

Објава

Потребни су нам раденици за грађење железничке пруге и то: минери, зидари и обични раденици.

Обратити се канцаларији Предузећа за грађење железничке пруге Чачак—Лајковац у Гор. Милановцу.

1—3

Једини англо моде салон
ЖЕНСКИХ ШЕШИРА
и богато стовариште прибора и модерних украса, цвећа и модела добијених из Швајцарске. Продаја и англо знатно јевтиније. Салон у сопственој кући Краља Милана 120 у дворишту (идући Славији).
С. М. Лазаревић
124.1—3

Арпацика београдског
Првог квалитета, коме треба нека се обрати у Параћин Јовану К. Ђорђевићу, трговцу или Кости Бранковићу, кафана „Пролеће“, где се може добити на веће и мање количине. Цена умерена. Имам и арпациково семе, и дајем га са гаранцијом.
117 4—10

Радња погребног предузећа
Зарија Угреновића
ПРЕКО ОД „РУСКОГ ЦАРА“
од 1. Априла стално је отворена.
5—10

Штампарија Драг. Грегорића потребан је један човек за окретање машине

Власник Драг. Грегорић, Космајска 22. Штампарија Драг. Грегорића — Космајска 22. Одговорни уредник Добривој Миладиновић Зорина ул. 12